



**Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 7 kwietnia 2011 r.

**Pan  
Wojciech Mendelak  
Wielkopolski Komendant Wojewódzki  
Państwowej Straży Pożarnej  
W Poznaniu**

LPO-4100-04-02/2011  
P/10/164

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>1</sup>, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, kontrolę wykonania w 2010 r. planu finansowego.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie w 2010 r. planu finansowego przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

**1.** Realizacja dochodów budżetowych Komendy w kwocie 7.500,73 zł, tj. wyższej o 750% od zaplanowanej na 2010 r. nie była wynikiem nierzetelnego planowania. Wyższe od zaplanowanych wpływy dotyczyły przede wszystkim dochodów (4.634,80 w § 097) trudnych do przewidzenia na etapie planowania.

Pobrane dochody Komenda przekazywała na rachunek budżetu państwa wg stanu środków i w terminach wynikających z § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa<sup>2</sup>. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. Komenda nie posiadała należności i zobowiązań wymagalnych.

---

<sup>1</sup> Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

<sup>2</sup> Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

**2.** Wprowadzone przez Pana Komendanta w 2010 r. zmiany w planie wydatków Komendy, polegające na przeniesieniu środków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach rozdziału, były uzasadnione i zgodne z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych<sup>3</sup>.

Wyższe od zaplanowanego o 28,6% wykonanie wydatków było przede wszystkim wynikiem zwiększenia planu wydatków Komendy środkami rezerw celowych w kwocie 4.419.458 zł. Przyznane środki w łącznej kwocie 3.840.761 zł pochodzące z pięciu wybranych do kontroli rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Zrealizowane wydatki w kwocie 12.391.185,40 zł, stanowiły 99,9% planu po zmianach. Niewykorzystane środki budżetowe w wysokości 1.095,60 zł zostały terminowo zwrócone na rachunek dysponenta wyższego stopnia.

Z zaplanowanej na 2010 r. kwoty 400.000 zł wydatków majątkowych, przeznaczonej na renowację wieży budynku Komendy, wydatkowano tylko 55,9 tys. zł. Niższe od zaplanowanego wydatkowanie środków było wynikiem mniejszych nakładów finansowych niezbędnych do realizacji tego zadania, w zw. z ekspertyzą techniczną, która wykazała lepszy niż zakładano stan techniczny wieży. Zaoszczędzone w ten sposób środki w kwocie 344,1 tys. zł, przeznaczone zostały, decyzją Pana Komendanta, na finansowanie inwestycji „Modernizacja budynku Komendy wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu”. W ramach tego zadania przystąpiono w 2010 r. m. in. do wykonania izolacji przeciwwodnych piwnic w zabytkowym budynku Komendy, angażując na ten cel środki budżetowe w kwocie 235.233,49 zł. Późne przystąpienie do tego zadania (pozwolenie na budowę z dnia 29 września 2010 r. oraz umowa z wykonawcą z dnia 16 listopada 2010 r.) nie zapewniło osiągnięcia w 2010 r. zakładanych efektów. Mimo wydatkowania kwoty 235.233,49 zł na to zadanie, wartość wykonanych i odebranych w grudniu robót wyniosła 114.788,99 zł. Różnicę stanowiła zaliczka w kwocie 120.444,50 zł wypłacona wykonawcy robót w dniu 22 grudnia 2010, na podstawie § 7 umowy. Faktycznie więc w grudniu 2010 r. wypłacono temu wykonawcy kwotę odpowiadającą 98% wynagrodzenia za roboty, których zakończenie przewidziano na koniec lipca 2011 r. Postępowanie takie, choć zgodne z umową zawartą przez Pana Komendanta z wykonawcą, NIK ocenia jako niekorzystne dla interesów budżetu państwa.

**3.** Księgi rachunkowe Komendy są rzetelne z zastrzeżeniem o którym mowa niżej. Ocena ta jest wynikiem badania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej, wiarygodności ksiąg rachunkowych, próby dochodów i wydatków oraz inwentaryzacji.

Użytkowany w Komendzie w 2010 r. system księgowości komputerowej (Medotronic wersja 4.2) nie spełniał wszystkich wymogów, określonych przepisami ustawy o rachunkowości. Stwierdzono bowiem, że od miesiąca lipca 2010 r. komputerowe zapisy księgowe nie posiadały danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, co było niezgodne z art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości<sup>4</sup>. Zakres danych zawartych

---

<sup>3</sup> Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

<sup>4</sup> Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 798 ze zm.

w komputerowych zapisach księgowych nie spełniał wymogów określonych w art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, bowiem system finansowo-księgowy nie dawał możliwości wprowadzenia daty operacji gospodarczej jako pola systemowego.

W wyniku badania poprawności sporządzania i ewidencji dowodów księgowych (zgodność) oraz zasad prowadzenia ewidencji księgowej (wiarygodność), którą objęto 83 dowody i zapisy księgowe dotyczące wydatków, na łączną kwotę 7.708.964,74 zł (spośród populacji na kwotę 8 819 195,04 zł) stwierdzono 12 niepoprawnych zapisów księgowych. Nieprawidłowości polegały na wprowadzeniu do systemu finansowo-księgowego zamiast opisu operacji gospodarczej nazwy kontrahentów (siedem dowodów na kwotę 231.806,92 zł) oraz na braku zapisów w systemie finansowo księgowym odnośnie dat dowodów księgowych, będących podstawą zapisów księgowych (pięć zapisów na kwotę 3.004 zł). Powyższe stanowiło naruszenie postanowień art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którymi zapis księgowy w księgach rachunkowych powinien zawierać m.in. datę dowodu księgowego i opis operacji gospodarczej.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w prawidłowy sposób została przeprowadzona inwentaryzacja środków pieniężnych w kasie na koniec 2010 r. oraz drogą weryfikacji sald na dzień 31 grudnia 2010 r. (inwentaryzację środków trwałych w drodze spisu z natury przeprowadzono w 2009 r.). Nierzetelnie przeprowadzona została inwentaryzacja należności i zobowiązań, bowiem Komenda nie występowała do kontrahentów o potwierdzenie stanu należności.

**4.** Stan zatrudnienia w Komendzie w 2010 r. w porównaniu do 2009 r. zwiększył się z 93 do 98 osób. Zwiększenie to było uzasadnione rozwojem Ośrodka Szkolenia oraz koniecznością zapewnienia utrzymania obiektu Komendy.

Na wynagrodzenia w 2010 r. wydatkowano w Komendzie, zgodnie z planem po zmianach, kwotę 5.408 tys. zł. Zmniejszenie wydatków na wynagrodzenia o 16 tys. zł w porównaniu do planu, był wynikiem m.in. przeznaczenia tych wydatków na zakup środków pianotwórczych, neutralizatorów i sorbentów dla zabezpieczenia logistycznego akcji ratowniczo-gaśniczych na terenie województwa wielkopolskiego.

Z naliczonego w 2010 r. funduszu nagród w kwocie 2.124.390 zł, m. in. w grudniu 2010 r. wydatkowano 181.033 zł na nagrody dla 91 pracowników Komendy za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej. Nierzetelnością było wypłacenie nagród w kwocie 96.367 zł dla 46 pracowników, na podstawie wniosków nie zawierających żadnego w tym zakresie uzasadnienia.

**5.** Roczne sprawozdania budżetowe Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń oraz Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, przekazywały prawdziwy i rzetelny obraz środków na rachunkach bankowych, dochodów, należności, wydatków i zobowiązań.

Sprawozdania te sporządzone zostały i przekazane Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej<sup>5</sup>.

**6.** Komenda była przygotowana do nowego systemu przepływu środków z budżetu Unii Europejskiej (UE) przeznaczonych na realizację programów operacyjnych. Komendant posiadał zgodę Wojewody Wielkopolskiego do zawierania umów o dofinansowanie realizacji projektów ze środków UE, a w zawartych umowach o dofinansowanie realizacji projektów znajdowały się upoważnienia dla Komendy na wystawianie zleceń płatności. Treść umów o dofinansowanie była dostosowana do dokonywania płatności z budżetu środków europejskich. W obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości zostały wyodrębnione odpowiednie konta dla budżetu środków europejskich.

Wykonanie planu wydatków budżetu środków europejskich w kwocie 1.902.291,90 zł, tj. 99,99% planu po zmianach, zapewniło prawidłową realizację projektów. Dokonywane w trakcie roku zwiększenia planu finansowego nastąpiły w wyniku złożonych wniosków do Ministra Finansów o uruchomienie rezerw celowych zgodnie z decyzjami o zapewnieniu finansowania realizacji przedsięwzięć. Wydatki poniesione na realizację projektów zostały prawidłowo zakwalifikowane przez Komendę do budżetu środków europejskich, a ich poniesienie wynikało z zawartych umów o dofinansowanie. Kwoty wykazane w zleceniach płatności dotyczyły wydatków kwalifikowalnych.

Stwierdzono jednak, że wniosek refundacyjny o płatność obejmujący fakturę nr 01/08/2010 z dnia 3 sierpnia 2010 r. na kwotę 3.660 zł, został złożony w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dopiero w dniu 16 lutego 2011 r., tj. 90 dni po terminie określonym przepisem art. 190 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych<sup>6</sup>. Przepisu tego nie uwzględniono, gdyż jak wyjaśnił pan Komendant, sugerowano się zapisami umowy. Płatności z budżetu środków europejskich regulowane były terminowo. Wszystkie płatności zostały dokonane za pośrednictwem BGK.

Roczne sprawozdanie budżetowe Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich zostało sporządzone terminowo, a wykazane w nim dane wynikały z ewidencji księgowej.

Przedstawiając Panu Komendantowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

- 1) niezwłoczne zmodyfikowanie użytkowanego w Komendzie systemu finansowo-księgowego w celu dostosowania do wymogów ustawy o rachunkowości,
- 2) zapewnienie prawidłowego ujmowania dowodów księgowych w systemie finansowo-księgowym, przeprowadzania inwentaryzacji w drodze uzgadniania sald oraz terminowego składania wniosków refundacyjnych o płatność (zgodnego z przepisami ustawy o finansach publicznych).

---

<sup>5</sup> Dz. U. Nr 20, poz. 103

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.